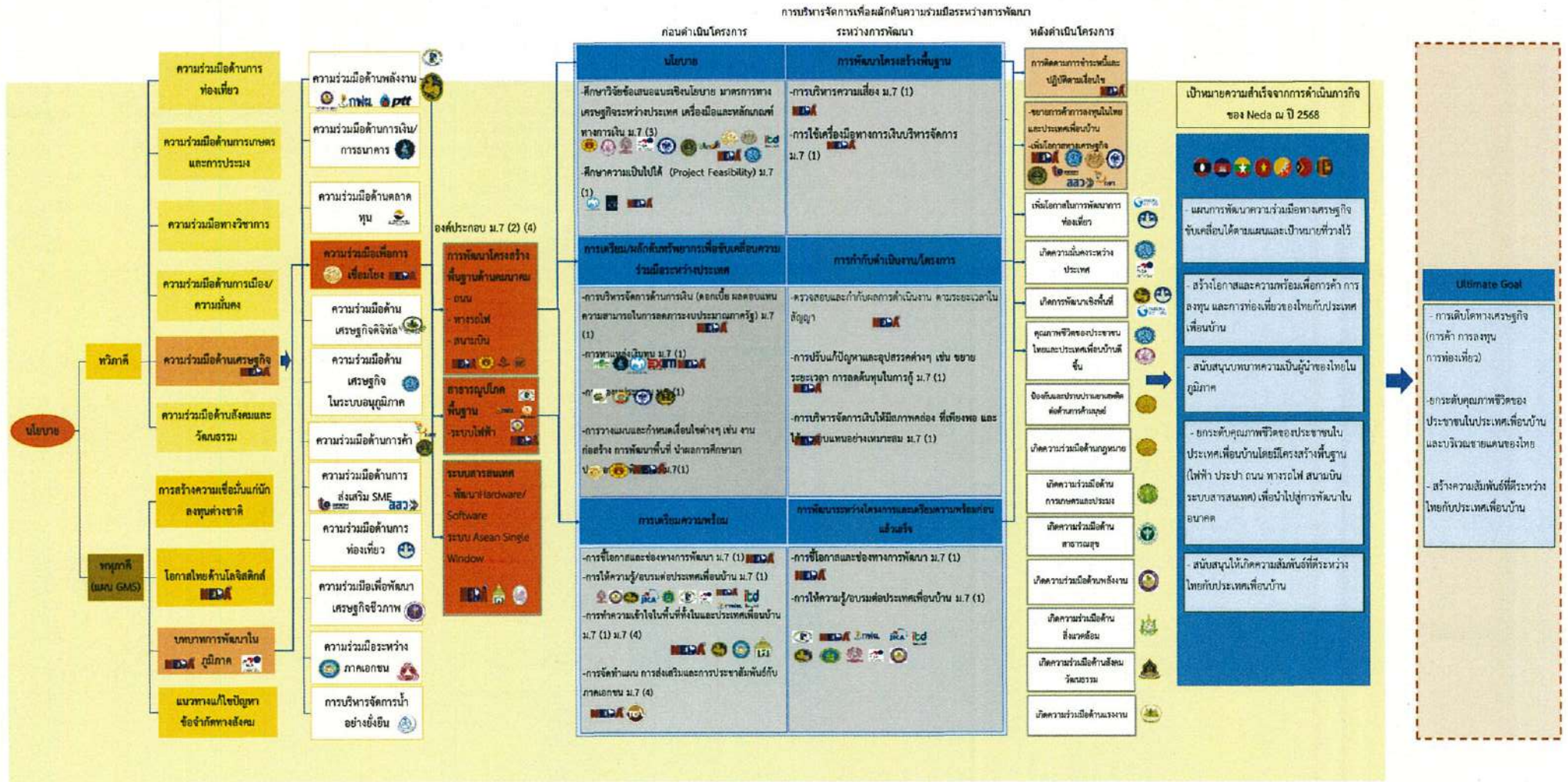

แผนผังความสัมพันธ์ของสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) ในระบบนิเวศ (ecosystem)

คำอธิบายบทบาทของสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) ในระบบนิเวศ (ecosystem)

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) หรือ สพพ. ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกของรัฐบาลไทยในการดำเนินนโยบายด้านความร่วมมือทางการเงินและทางวิชาการ การให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและมุ่งสู่การเติบโตอย่างทั่วถึงและยั่งยืนสำหรับประเทศในภูมิภาคเอเชีย การให้ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน การศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ในการให้ความร่วมมือ และบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และองค์กรหรือหน่วยงานภายในและต่างประเทศ ในการร่วมพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต ผ่านการขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนร่วมกัน

เป้าหมายของการมีอยู่ของสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)

1. ด้านเศรษฐกิจ คือ เพิ่มมูลค่าการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และแผนการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจขับเคลื่อนได้ตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้
2. ด้านสังคม คือ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านและบริเวณชายแดนของไทย สร้างบทบาทความเป็นผู้นำของไทยในภูมิภาค และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

กลไก / องค์ประกอบ (Mechanism) ที่เกี่ยวข้องในระบบนิเวศ

สปพ. เป็นหนึ่งในหน่วยงานสำคัญภายใต้สังกัดกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือหรือให้การส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และเป็นประโยชน์ด้านการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุนระหว่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับมหภาค ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของรัฐบาลไทย โดย สปพ. ได้เข้าไปมีบทบาทในองค์ประกอบของระบบนิเวศทั้งก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังการดำเนินโครงการ ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน (Financial Assistance: FA): เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบเงินให้เปล่า (Grant) และเงินกู้ยืมผ่อนปรน (concessional loan) ให้แก่ประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ภายใต้ขอบเขตการให้ความช่วยเหลือของ สปพ. ได้แก่ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมียนมา เวียดนาม ศรีลังกา ภูฏาน ทิมอร์-เลสเต โดยการให้ความช่วยเหลือประเทศดังกล่าวจะต้องเป็นความช่วยเหลือที่ให้หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ รวมทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น หรือโดยหน่วยงานบริหารของรัฐ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสวัสดิการของประเทศกำลังพัฒนา
2. การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance: TA) : สปพ. ได้จัดเตรียมความพร้อมของโครงการ การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ (feasibility studies) การออกแบบเบื้องต้น การออกแบบรายละเอียด การจัดทำเอกสารประกวดราคา และการจัดการถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ประเทศเพื่อนบ้าน

3. การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง : การดำเนินงานของ สฟพ. ในแต่ละกระบวนการตั้งแต่ก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังการดำเนินโครงการ อาศัยการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในระบบนิเวศ

บทบาทที่สำคัญของสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) ในระบบนิเวศ (Ecosystem)

1. การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน แบ่งเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบที่มีเงื่อนไขผ่อนปรน (Concessional Loan) มีลักษณะ เป็นการให้เงินกู้แก่ประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะที่มีเงื่อนไขทางการเงินผ่อนปรน อัตราดอกเบี้ยต่ำ เวลาชำระคืนเงินต้นและเวลาปลอดหนี้มีระยะเวลายาวกว่าปกติ การให้เงินให้เปล่า (Grant) มีลักษณะเป็นเงินให้เปล่าที่สนับสนุนประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ หรือตามวัตถุประสงค์อื่น ๆ และการให้ความช่วยเหลือแบบผสมระหว่างเงินกู้และเงินให้เปล่า (Mixed Credit) มีลักษณะเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านโดยมีสัดส่วนของเงินกู้เงื่อนไขผ่อนปรนและเงินให้เปล่าผสมกัน ซึ่งการพิจารณาให้ความช่วยเหลือทางการเงินของ สฟพ. ต้องผ่านการพิจารณาอนุมัติโดย คพพ. และคณะรัฐมนตรีเป็นกระบวนการกลั่นกรองโครงการที่ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า โครงการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านของ สฟพ. สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลโดยเฉพาะนโยบายทางด้านการต่างประเทศในการเร่งส่งเสริม และพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และการใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมขนส่งในภูมิภาค และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศเพื่อนบ้าน ในการพัฒนาประเทศเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของประเทศ และยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่โครงการ สฟพ. ได้ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาความช่วยเหลือและความร่วมมือทางการเงิน โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุนด้วยกระบวนการต่าง ๆ อาทิการบริหารจัดการหนี้ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลทางการเงิน การกำหนดเงื่อนไขทางการเงิน ยกย่องกระบวนการให้บริการทางการเงิน และพัฒนาเครื่องมือทางการเงิน รวมถึงขยายกรอบวงเงินรวมให้สอดคล้องกับภารกิจของ สฟพ. ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ สฟพ. ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ (Project Feasibility) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลลัพธ์สุดท้ายของโครงการสามารถเสร็จสิ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่มีการสูญเสียทรัพยากรแบบสูญเปล่าและคุ้มค่าต่อการลงทุนในโครงการมากที่สุด โดยดูทั้งความเป็นไปได้ในด้านการเงิน เศรษฐกิจ กฎหมายและสิ่งแวดล้อม การออกแบบรายละเอียดต่าง ๆ ในแต่ละโครงการที่ดำเนินงานรวมทั้ง การถ่ายทอดความรู้ การจัดเตรียมหลักสูตรการฝึกอบรม โดยการกำหนดหัวข้อหลักสูตร การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อหลักสูตร การประสานหน่วยงานประเทศเพื่อนบ้าน การจัดทำแผนการดำเนินงานและงบประมาณ เพื่อดำเนินการอบรมให้ความรู้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน

3. การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สฟพ. ดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมิติต่าง ๆ เพื่อระดมความคิดเห็นในการกำหนดแผนการให้ความช่วยเหลือและ/หรือสร้างความร่วมมือกับประเทศคู่พัฒนาอย่างเชื่อมโยงและบูรณาการ โดยจัดให้มีผู้แทนของ สฟพ. เข้าร่วมในคณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ในประเทศคู่พัฒนา แนวทางการดำเนินงานได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม (Participation) ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งองค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ภายในและต่างประเทศ รวมทั้งหน่วยงานคู่พัฒนา (Development Partners : DPs) เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการ (Interfacing and Integration) ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทของหน่วยงานภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระบบนิเวศ

1. การบูรณาการความร่วมมือด้านการเงิน สพพ. ได้กำหนดแนวทางการบูรณาการความร่วมมือด้านการเงินร่วมกับองค์กรเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ในลักษณะของการให้ความร่วมมือทางการเงินร่วมกัน (Co-Financing) ในโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของทั้งสองฝ่าย เพื่อดำเนินโครงการเพื่อการพัฒนาในประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้พิจารณาบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานคู่พัฒนาต่าง ๆ เช่น ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency : JICA) และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ในรูปแบบการพิจารณาให้เงินสนับสนุนร่วมกันหรือแบบคู่ขนาน (Parallel Financing) เพื่อการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ในประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่กำหนด รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ให้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานร่วมกับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งมีการปฏิบัติงานที่สำคัญในการให้ความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาทางด้านสังคมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสาขาต่าง ๆ เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้ส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดผลกระทบ (Impact) อย่างชัดเจน และตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาของรัฐบาลไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดประสิทธิผล และผลสัมฤทธิ์สูงสุด

2. การบูรณาการความร่วมมือด้านองค์ความรู้ สพพ. วางยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และเป้าหมายการพัฒนาด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันได้ (Economy of Speed) โดยการมุ่งเน้นการกำหนดยุทธศาสตร์ โดยมีเป้าหมายที่มองการเปลี่ยนแปลงอนาคตเป็นองค์ประกอบ (Future-Oriented) และเปิดมุมมองในการทำงานให้กว้าง (Outside-in Approach) โดยมุ่งเน้นการบูรณาการด้านองค์ความรู้ สร้างจุดแข็งและใช้จุดแข็งดังกล่าวร่วมกันในกระบวนการพัฒนาและแข่งขันกับประชาคมโลก เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพทางเศรษฐกิจของประเทศคู่พัฒนา และการเติบโตร่วมกัน (Inclusive) ตัวอย่างเช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยบูรณาการความรู้ร่วมกับกรมทางหลวง การรถไฟแห่งประเทศไทย และกรมท่าอากาศยาน เป็นต้น การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานทั้งด้านประปาและไฟฟ้า มีการบูรณาการกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการประปาส่วนภูมิภาค การพัฒนาระบบสารสนเทศ ซึ่งได้บูรณาการกับกรมศุลกากร และกรมการขนส่งทางบก เป็นต้น รวมทั้งการดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์วิจัย และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดหรือ การดำเนินนโยบายและมาตรการการร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งได้บูรณาการองค์ความรู้กับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) เป็นต้น

พิเศษ